

Sprawozdanie z działalności Muzeum Ziemi Szubińskiej

im. Zenona Erdmanna

od 1.01.2022 r. do 31.12.2022 r.

I. Wystawy i ekspozycje

1. W salach wystawienniczych w 2021 r. czynne były w Muzeum ekspozycje stałe:

1. *Sędziwój z Szubina i jego zamek;*
2. *Powstanie Wielkopolskie na ziemi szubińskiej;*
3. *Związek Harcerstwa Polskiego na ziemi szubińskiej* (w sali umieszczono projektor);
4. *II wojna światowa i obozy jenieckie;*
5. *Kultura materialna Pałuk.* (w sali umieszczono nowe nabytki)
6. *Ziemia Szubińska na kartach pocztowych z czasów zaboru pruskiego XIX-XX w.*

2. Wystawy plenerowe prezentowane były na szubińskim rynku. W związku z dewastacjami wystaw plenerowych na rynku w Szubinie muzeum w 2020 r. podjęło decyzję o drukowaniu wystaw na płycie wzmocnionej DIBOND. Wykorzystanie płyt wzmocnionych zniwelowało częściowo dewastacje.

- 1) *Ich poświęcenie, nasza pamięć. Pomnik nad mogiłą Powstańców Wielkopolskich w Szubinie.*
- 2) Wystawa powiększonych kart pocztowych autorstwa Wacława Boratyńskiego o tematyce świątecznej.
- 3) *Od Domu Katolickiego do Domu Polskiego*
- 4) *Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku.*

3. W ramach wypożyczeń między placówkami oraz eksponowania wystaw muzealnych podczas wydarzeń z udziałem muzeum, wystawy czasowe i eksponaty z zasobów placówki:

- 1) Muzeum zaprezentowało wystawę elementarną w czasie Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych w lasku Wesółka pt. *Żołnierze Wyklęci. Podziemie niepodległościowe 1944–1963.*
- 2) Wystawa okolicznościowa, historyczna na bazie zbiorów własnych i depozytów pozyskanych od mieszkańców prezentowana była podczas uroczystości

poświęcenia kościoła pw. św. Anny w Szubinie pt. *Kościół pw. św. Anny*.

3) Wystawa historyczna na bazie zbiorów własnych prezentowana była podczas dożynek gminnych w Turze. Tytuł wystawy: *Tur*.

4) Wystawa pt. Szlakiem bitew i murali frontu północnego powstania wielkopolskiego 1918-1919, którą została przekazana przez Szubińskie Towarzystwo Kulturalne udostępniona została Niepublicznej Szkole Podstawowej Stowarzyszenia "KMK KOS" w Kosowie.

5) Wystawa pt. *Szlakiem bitew i murali frontu północnego powstania wielkopolskiego 1918-1919*, którą została przekazana przez Szubińskie Towarzystwo Kulturalne udostępniona została Szkole Podstawowej w Wyrzysku.

4. W wyżej wymienionym czasie Muzeum prezentowało w swojej siedzibie wystawy czasowe. Część z planowanych ekspozycji czasowych nie została zrealizowana z przyczyn związanych z ograniczeniami dotyczącymi pandemii.

1) Wystawa związana 40. rocznicą wprowadzenia stanu wojennego w Polsce z zasobów IPN. pt. Stan wojenny 1981-1983. Termin prezentacji: grudzień-styczeń.

2) Wystawa na bazie zbiorów własnych, depozytów. Powstanie wielkopolskie 1918-1919. Termin prezentacji: styczeń-luty.

3) Wystawa na bazie zbiorów własnych, depozytów i materiałów z zasobu IPN pt. *Żołnierze Wyklęci. Podziemie niepodległościowe 1944–1963*. Termin prezentacji: marzec.

4) Wystawa grafik uczniów Hanny Zawadzkiej-Pleszyńskiej. Wystawa grafik powstałych w ramach muzealnego projektu Termin prezentacji: styczeń-luty.

5) Wystawa na bazie zbiorów własnych, depozytów pt Szubin Mielec. Wypędzeni. Termin prezentacji: luty-marzec.

6) Wystawa pt. Wielkanocna tradycja świąteczna na bazie zbiorów własnych i depozytów. Termin prezentacji: marzec-kwiecień.

7) Wystawa na bazie zbiorów własnych i depozytów pt. *Od Domu Katolickiego do Domu Polskiego*. Termin prezentacji: czerwiec-wrzesień.

8) Wystawa prac nagrodzonych w konkursie *Od Domu Katolickiego do Domu Polskiego*.. Termin prezentacji: czerwiec-lipiec.

9) Wystawa na bazie prac nagrodzonych w konkursie Stowarzyszenia Pod Egidą. Tytuł ekspozycji: *Szubin moja mała Ojczyzna w obiektywie*. Termin prezentacji:

czerwiec-wrzesień.

- 10) Wystawa fotograficzna pt. *Projekt Kobieta*. Autorka zdjęć Natalia Stępniewska. Termin prezentacji: czerwiec-wrzesień.
- 11) Wystawa pt. *Kobieta w dziejach Szubina*. Wystawa na bazie zbiorów własnych i depozytów. Termin prezentacji: czerwiec-wrzesień.
- 12) Wystawa okolicznościowa, historyczna na bazie zbiorów własnych i depozytów pozyskanych od mieszkańców prezentowana pt. *Kościół pw. św. Anny*. Termin prezentacji: Lipiec-sierpień.
- 13) Wystawa pt. *Polacy w Bitwie o Wielką Brytanię* udostępniona przez IPN. Termin prezentacji: wrzesień-październik.
- 14) Wystawa świąteczna pt. *Szopki bożonarodzeniowe* na bazie zbiorów własnych i depozytów. Współpraca Nadleśnictwo Szubin. Termin prezentacji: listopad – styczeń.
- 15) Wystawa pt. *Święta Bożego Narodzenia*. na bazie zbiorów własnych i depozytów. Współpraca Nadleśnictwo Szubin. Termin prezentacji: listopad – styczeń.
- 16) Wystawa pt. *Szlakiem bitew i murali frontu północnego powstania wielkopolskiego 1918-1919*, którą została przekazana przez Szubińskie Towarzystwo Kulturalne. Termin prezentacji: grudzień-luty.

II. Uroczystości i spotkania okolicznościowe, działalność naukowa, edukacyjna i społeczna Muzeum

1. Działalność ta realizowana była w normalnym zakresie od stycznia do połowy marca oraz w ograniczonym zakresie od marca do grudnia. Muzeum ma w swojej ofercie około 50 tematów lekcji muzealnych dla trzech grup wiekowych oraz dorosłych. Tematyka została zaktualizowana. Dodatkowe tematy lekcji realizowane są we współpracy z nauczycielami i opiekunami grup. W swojej ofercie placówka nasza ma także filmy edukacyjne własnego autorstwa oraz przekazane między innymi przez Instytut Pamięci Narodowej, z którym współpracujemy. Filmy te służą jako uzupełnienie spotkań edukacyjnych, które odbywają się w Muzeum. Muzeum realizuje także wycieczki w teren szlakiem historii miasta i gminy Szubin. Pracownicy muzeum realizowali lekcje muzealne na terenie miasta i gminy Szubin. W 2022 r. realizowano m.in. lekcje muzealną uzupełnioną wyjściem na cmentarz w celu zapoznania się z

odnowionym miejscem pamięci nad mogiłą powstańcą; spacerem historycznym na zabytkowe ruiny zamku Sędziwoja lub szlakiem miejsc pamięci np. przy dębach katyńskich. Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu, placówka czynna jest po wcześniejszym uzgodnieniu o dowolnej porze. Oferta naszej placówki dostępna jest na miejscu w Muzeum lub za pośrednictwem strony internetowej. Informacje o ofercie i działalności Muzeum przekazywane są między innymi za pośrednictwem muzealnej strony, portali społecznościowych oraz strony urzędu. O aktualnych wystawach informują także plakaty w gablocie na zewnątrz budynku i na terenie miasta oraz system powiadamiania SMS. W 2021 r. uruchomiono stronę na Instagramie, by promować szubińskie dziedzictwo kulturowe i Gminę Szubin.

2. Muzeum współpracuje z instytucjami i organizacjami, które w placówce realizują swoje działania. Placówka jest organizatorem, współorganizatorem lub partnerem w realizacji wielu projektów na rzecz regionu. Muzeum bezpłatnie udostępnia salę oraz zasoby na potrzeby społeczności lokalnej. W te działania zaangażowani są zazwyczaj wszyscy pracownicy. Działania te polegają między innymi na: przygotowaniu sali, przygotowaniu krzeseł z blatami na konkurs, wykonaniu dokumentacji fotograficznej, wysyłce materiałów informacyjnych do mediów, umieszczeniu informacji na stronach internetowych i portalach społecznościowych, udostępnieniu sprzętu nagłaśniającego oraz komputerowego, udostępnieniu zaplecza, udostępnieniu wyposażenia np. termosów, plansz ekspozycyjnych, antyram, sztalug, sprzątnięciu sali oraz zaplecza sanitarnego po zakończeniu uroczystości czy spotkania.
3. Informacje o działalności i ofercie muzeum ukazywały się na antenie radia Żnin, Nakło, Wasze Radio, Radio PIK, Polskie Radio Jedyńka, TVP Bydgoszcz.
4. Wybrane wydarzenia:
  - 1) W 2022 r. kontynuowano działania związane z dodatkowym udostępnieniem placówki dla zwiedzających w każdą, pierwszą niedzielę miesiąca pt. Niedziela w Muzeum!
  - 2) W 2022 r. działał Krąg Seniorów ZHP. Zebrania kręgu odbywały się średnio co miesiąc.
  - 3) W 2022 r. odbywały się zebrania Zarządu i Koła Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 Koło Szubin.

- 4) W 2022 r. muzeum było partnerem projektu Aktywni Razem.
- 5) W styczniu muzeum koordynowało działania związane z uroczystościami 103. rocznicy powstania wielkopolskiego w Szubinie.
- 6) W styczniu Muzeum wraz z Towarzystwem Pamięci Powstania Wielkopolskiego zrealizowało konkurs fotograficzny pt. *Śladami Powstania Wielkopolskiego 1918/1919*.
- 7) W styczniu muzeum gościło w audycji redaktora Michała Słobodziana z Radia PiK pt. *Ziarna losu*. Tematem były kobiety w powstaniu wielkopolskim.
- 8) W ferie zimowe w Muzeum Ziemi Szubińskiej odbyły się zajęcia plastyczno-edukacyjne. Dzieci wzięły udział w zajęciach - powstańcze drogi, podczas których wykonywały w akwareli obrazek pomnika powstańców wielkopolskich w Szubinie, układały puzzle powstańcze czy też wykonywały samodzielnie rozetkę patriotyczną. Drugim tematem spotkania był zbliżający się Dzień Babci i Dziadka.
- 9) 27 stycznia 2022 r. Rada Miejska w Szubinie podjęła decyzję dotyczącą nazwy ronda w Szubinie. Środowiska związane z kultywowaniem tradycji powstańczej na czele z Muzeum Ziemi Szubińskiej złożyły wniosek, by rondo nosiło imię Powstańca Wielkopolskiego Walentego Dypczyńskiego. Radni jednogłośnie zaakceptowali nazwę dla ronda.
- 10) W lutym muzeum przygotowało szubińskie obchody 80. rocznicy powołania Armii Krajowej.
- 11) W lutym muzeum przystąpiło do projektu „Sieć na kulturę w podregionie inowrocławskim” współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa. Jednym z działań realizowanych w tym przedsięwzięciu był udział w szkoleniu: projektowanie i realizacja serwisów internetowych oraz gier mobilnych m.in. praca w edytorze gier Construct 3.
- 12) W ramach Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych muzeum wystawiło stoisko z pamiątkami i gadżetami oraz wystawą w ramach Biegu Tropem Wilczym na Wesółce.
- 13) Z inicjatywy naszej placówki, w 20. rocznicę śmierci Zenona Erdmanna odbyło się spotkanie przy mogile patrona muzeum.
- 14) 19 marca odbył się pokaz dwuczęściowego materiału filmowego pt. WYPĘDZENI SZUBIN – MIELEC, który został zrealizowany przez muzeum

- w formie wywiadów z pokoleniem osób wypędzonych przez Niemców z Szubina i Ziemi Szubińskiej.
- 15) W marcu muzeum realizowany był Reportaż Michała Słobodziana z Radia PiK zatytułowany „Dziewczynka ze zdjęcia”. Był on związany z muzealnym projektem pt. Wypędzeni Szubin – Mielec
  - 16) W kwietniu muzeum koordynowało działania związane z posadzeniem Dębu Pamięci mjr. Józefa Koraba-Kobierzyckiego w Królikowie. W ramach działania odbył się spektakl w szkole i muzeum.
  - 17) Z okazji Święta Ziemi 2022 w kwietniu w muzeum we współpracy ze Szkołą Podstawową nr 1 zrealizowano zajęcia edukacyjne związane z ochroną środowiska. M.in. lekcje o recyklingu przeprowadziły pracownice Remondis Bydgoszcz.
  - 18) 21 kwietnia w muzeum odbył się *Koncert wiosenny na polską i i ukraińską nutę*. Organizatorami wydarzenia było Muzeum Ziemi Szubińskiej i Szkoła Podstawowa nr 1 w Szubinie.
  - 19) 1 maja w Szubinie muzeum uczestniczyło w uroczystości poświęconej przedwojnemu Komendantowi Policji Państwowej w Szubinie Józefowi Młodowiczowi.
  - 20) 2 maja rozstrzygnięty został konkurs plastyczny pt. Biały i czerwony, którego współorganizatorem wraz z innymi instytucjami kultury było muzeum.
  - 21) 10 maja muzeum odbył się I etap konkursu wiedzy o regionie dla uczniów klas ósmych Szkoły Podstawowej nr 1 w Szubinie „Gmina Szubin – nasza mała ojczyzna”. Organizatorem była szkoła.
  - 22) W ramach projektu zewnętrznego i Nocy Muzeów 2022 odbyło się wydarzenie pt. Od Domu Katolickiego do Domu Polskiego. Zadanie dofinansowano ze środków Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Paderewskiego w ramach Funduszu Patriotycznego – edycja Niepodległość po polsku. W programie był materiał filmowy, pokaz inspirowany popularnymi w przeszłości żywymi obrazami. Stroje pochodziły z różnych miejsc oraz zostały wypożyczone od osób prywatnych, a w roli modeli wystąpili liczni ochotnicy.
  - 23) 15 maja odbył się w muzeum Turniej Brydża im. Mariusza i Kazimierza Mendyka.
  - 24) 24 maja w muzeum odbyło się spotkanie zorganizowane przez UM Szubin

- pn. Czyste powietrze.
- 25) 31 maja odbyło się podsumowanie projektu pn. „Sieć na kulturę w podregionie inowrocławskim” współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa.
  - 26) W ramach Dnia Dziecka muzeum koordynowało przygotowanie pikniku pt. Od rycerza do żołnierza. Piknik na łące przy zabytkowych ruinach przyciągnął licznych mieszkańców i turystów.
  - 27) Koncert fortepianowy i wokalny towarzyszył działaniu pt. Projekt Kobieta. Na scenie wystąpiła prof. Elżbieta Szubertowska.
  - 28) W lipcu muzeum wraz z LOT Pałuki zaprosiło na kolejny spacer z historią.
  - 29) W lipcu w muzeum odbyło się szkolenie fotograficzne dla seniorów, które zorganizowało Stowarzyszenie Pod Egidą we współpracy z naszą placówką.
  - 30) W sierpniu rozstrzygnięty został konkurs fotograficzny, które zorganizowało Stowarzyszenie Pod Egidą we współpracy z naszą placówką.
  - 31) 15 sierpnia muzeum koordynowało gminne obchody 102. rocznicy Bitwy Warszawskiej.
  - 32) Tradycyjnie muzeum brało udział w dożynkach gminnych, które w 2022 r. odbyły się w Turze. Szubińskie muzeum przygotowało na tę okoliczność kilka atrakcji, które cieszyły się dużym zainteresowaniem mieszkańców. Można było m.in. zapoznać się z wystawą okolicznościową dotyczącą historii Turu; zakupić pamiątki związane z miastem i gminą Szubin; wykonać pamiątkowe, "skrzydlate" zdjęcie na ściance pt. Szubin - pod dobrymi, pałuckimi skrzydłami; wziąć udział w konkursie na wyrób masła metodą tradycyjną
  - 33) 11 września Muzeum i Parafialny Oddział Akcji Katolickiej w Szubinie przeprowadzili spacer historyczny pt. ŚLADAMI WIARY OD DOMU POLSKIEGO DO KOŚCIOŁA ŚW. ANNY.
  - 34) 12 września w muzeum odbyło się spotkanie w ramach Dni Kultury Chrześcijańskiej. Wykład pn. Sekretarki i Apostołowie Miłosierdzia wygłosił ks dr Michał Damazyn
  - 35) 15 września w muzeum przygotowano wykład pt. Polscy piloci w czasie II wojny światowej dr. Sławomira Łanieckiego.

- 36) 18 września stoisko muzeum było dostępne podczas Dni Kultury Chrześcijańskiej w Szubinie.
- 37) 29 września odbył się w muzeum Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania to okazja do popularyzacji czytelnictwa. Organizatorem był Zespół Szkół im. prof. E. Chroboczka wraz z partnerami.
- 38) 6 października w muzeum odbył się Konkurs wiedzy o Świe. Faustynie Kowalskiej
- 39) 14 października w murach szubińskiego muzeum odbyły się gminne eliminacje do Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej.
- 40) 22 października 2022 r. odbył się spacer historyczny – inaugurujący kolejną odsłonę Systemu Informacji Wizualnej w Szubinie. Muzeum było pomysłodawcą zadania zrealizowanego przez Szubińskie Towarzystwo Kulturalne.
- 41) 26 października na cmentarzu parafialnym w Szubinie odbyła się uroczystość upamiętniająca zamordowanych jesienią 1939 roku przez Niemców - kierownika szkoły Józefa Knacha z Dobieszewa i rolnika Stanisława Szczotkę z Wąsosza. Po uroczystości na cmentarzu odbył się w muzeum pokaz filmu Stowarzyszenia Fachury Kultury. Muzeum koordynowało działania.
- 42) 6 listopada odbył się 6. Zlot Wielkopolskich Instruktorów Krajoznawstwa Pałuki '2022, który gościł w Szubinie.
- 43) 10 listopada odbyła się w muzeum wieczornica patriotyczna, która wraz z obchodami następnego dnia związana była z Narodowym Świętem Niepodległości. Koordynatorem działań związanych ze świętem było muzeum, a na scenie wystąpiła młodzież ze szkoły podstawowej w Turze.
- 44) 16 listopada w muzeum odbył się konkurs recytatorski zorganizowany przez Szkołę Podstawową nr 1 w Szubinie z udziałem muzeum.
- 45) W muzeum odbył się Gminny Konkurs Poezji Dziecięcej „Przedszkolaki recytują”, którego organizatorem było Samorządowe Przedszkole nr 2 w Szubinie.
- 46) W listopadzie realizowano działania związane z projektami I Liceum Ogólnokształcącego związane z wymianą młodzieży. W placówce odbyły się spotkania, młodzież zwiedziła ekspozycję.
- 47) W grudniu muzeum brało udział w Jarmarku Bożonarodzeniowym

48)9 grudnia w muzeum odbył się koncert charytatywny. Głównym organizatorem było Szkoła Podstawowa nr 1, a partnerem muzeum.

49)14 grudnia w muzeum odbył się koncert zespołu Ingenium pod kierunkiem Jolanty Muzalewskiej ze Szkoły Podstawowej nr 1 i nr 2 w Szubinie, uczniami Szkoły Podstawowej w Kowalewie przygotowanymi przez dyrektora szkoły Roberta Zdralka oraz uczniami Zespołu Szkół Specjalnych w Szubinie. Koncert zainaugurował obchody jubileuszu muzeum.

III. Budżet placówki, realizowane i współrealizowane projekty:

- 1) Budżet od organizatora wyniósł 305 000,00 zł dotacji podmiotowej oraz 4 000,00 zł dotacji celowej na zakup muzealiów.
- 2) Muzeum zarobiło w sklepiku Muzealnym ze sprzedaży publikacji i gadżetów promocyjnych i biletów wstępu 16 059,00 zł.
- 3) W wyniku zakończenia projektu pn. „Sieć na kulturę w podregionie inowrocławskim” współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa muzeum otrzymało 3 szt. tablety i 3 szt. laptopów.
- 4) Muzeum zdobyło środki zewnętrzne na projekt pt. Od Domu Katolickiego do Domu Polskiego. Zadanie dofinansowano ze środków Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Paderewskiego w ramach Funduszu Patriotycznego – edycja Niepodległość po polsku. Wartość dofinansowana wyniosła 15 000,00 zł.
- 5) Muzeum było partnerem w projekcie Szubińskiego Towarzystwa Kulturalnego pt. *Wielkie postacie Szubina w Systemie Informacji Wizualnej w Szubinie*. W wyniku projektu zamontowano trzy tabliczki poświęcone zasłużonym mieszkańcom. Inicjatorem zadania było muzeum.
- 6) Projekt pt. *Szlakiem bitew i murali frontu północnego powstania wielkopolskiego 1918-1919* firmowany był przez Szubińskie Towarzystwo Kulturalne. W wyniku projektu opracowano i wydrukowano wystawę i foldery. Inicjatorem zadania było muzeum

IV. Publikacje

1. W ramach realizowanych projektów ukazał się folder związany muralami, który dostępny jest w muzeum.
2. Kolejnym przejawem promocji tematyki regionu szubińskiego był cykl

czterostronicowych artykułów w "Wiadomościach Kościańskich", który dotyczy dziejów zamku autorstwa Kamili Czechowskiej.

3. W czerwcu odbyła się promocja broszury dotyczącej zamku rycerskiego w Szubinie.

V. Zwiedzający i korzystający ze zbiorów

1. W minionym roku muzeum odwiedziło około 6055 osób. Byli to między innymi: zwiedzający, uczestnicy spotkań i prelekcji, lekcji muzealnych, konkursów, korzystający z materiałów zgromadzonych w archiwum Muzeum. Ważnym elementem, który pozwolił muzeum realizować swoją misję były wystawy w przestrzeni publicznej, które prezentowane były na szubińskim rynku oraz w innej przestrzeni publicznej. Dodatkowo stoisko z materiałami promocyjnymi i gadżetami promocyjnymi gościło na festynach.

2. Muzeum ma swoje strony internetowe, na których zawarte są informacje o działalności Muzeum, a także za pośrednictwem których wymieniane zostają informacje z miłośnikami ziemi szubińskiej z kraju i zagranicy. Muzeum prowadzi także strony za pośrednictwem portali społecznościowych. Nazwy stron: www.muzeum.szubin.net; www.powstanie.szubin.net; www.bip.muzeum.szubin.net. Systematycznie informacje dotyczące Muzeum i także wydarzeń lokalnych umieszczane są na portalu www.szubin.pl.

VI. Inwentaryzacja i gromadzenie dóbr kultury

Zbiory Muzeum wynoszą 36403 pozycje, które zinwentaryzowano w trzech działach: Sztuka, Etnografia, Historia.

VII. Kadra instytucji:

W 2022 r. pracę świadczyły osoby zatrudnione w wymiarze 2,5 etatu. Równolegle 1 osoba była nieobecna-usprawiedliwiona.